

276.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 6 marca 1934 r.

o statucie Państwowego Zakładu Emerytalnego.

Na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 42, poz. 380) w brzmieniu, ustalonem ustawą z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239) oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 668) zarządza się co następuje:

§ 1. Państwowemu Zakładowi Emerytalnemu nadaje się statut w brzmieniu, ustalonem w załączniku.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lutego 1934 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Załącznik do rozp. Rady Ministrów
z dnia 6 marca 1934 r. (poz. 276).

S T A T U T**Państwowego Zakładu Emerytalnego.****CZĘŚĆ I.****Organizacja Państwowego Zakładu Emerytalnego.****Rozdział I.****Postanowienia ogólne.****§ 1.**

Użyte w statucie niniejszym skróty oznaczają:

- a) „Zakład” — Państwowy Zakład Emerytalny,
- b) „uczestnicy Zakładu” — osoby, na które rozciąga się zakres działania Zakładu,
- c) „ustawa emerytalna” — ustawę z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 42, poz. 380) z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

§ 2.

(1) Państwowy Zakład Emerytalny jest powołany do udzielania zaopatrzeń emerytalnych stałym

funkcjonariuszom państwowym i zawodowym wojskowym, mianowanym po dniu 31 stycznia 1934 r., prowizorycznym funkcjonariuszom państwowym, tudzież tym kategorjom funkcjonariuszów państwowych, zawodowych wojskowych oraz pracowników instytucyj, przedsiębiorstw i monopolów państwowych, na które zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 3 ustawy emerytalnej zostanie rozszerzona działalność Państwowego Zakładu Emerytalnego.

(2) Siedzibą Państwowego Zakładu Emerytalnego jest Warszawa.

§ 3.

(1) Państwowy Zakład Emerytalny jest instytucją prawa publicznego i posiada osobowość prawną.

(2) Państwowy Zakład Emerytalny ma prawo używania godła państwowego i pieczęci okrągłej z godłem państwowym i napisem: „Państwowy Zakład Emerytalny”.

§ 4.

Zakład reprezentuje nazewnątrż wobec władz i osób trzecich Dyrektor Naczelny, który w poszczególnych przypadkach może przekazać swe czynności członkowi Dyrekcji lub pracownikowi Zakładu.

Rozdział II.**Zakres działania Zakładu.****§ 5.**

Do zakresu działania Zakładu należy:

- 1) przyznawanie, wymiar i wypłata świadczeń emerytalnych uczestnikom Zakładu, tudzież pozostałym po nich i po emerytowanych uczestnikach Zakładów osobom, uprawnionym do używania tych świadczeń;
- 2) współdziałanie w akcji, zmierzającej do utrzymania lub przywrócenia zdolności zarobkowej uczestnikom Zakładu;
- 3) wykonywanie wszelkich innych czynności w zakresie zaopatrzenia emerytalnego osób, wymienionych w p. 1;
- 4) opinjowanie na żądanie władzy nadzorczej projektów ustaw, rozporządzeń i statutów, tudzież przepisów wykonawczych z zakresu zaopatrzenia emerytalnych funkcjonariuszów państwowych, zawodowych wojskowych oraz pracowników przedsiębiorstw, instytucyj i monopolów państwowych.

Rozdział III.**Organa Zakładu.****§ 6.**

Organami Zakładu są:

- 1) Rada,
- 2) Dyrekcja,
- 3) Komisja Rewizyjna.

A. Rada Zakładu.**§ 7.**

(1) Rada jest naczelnym organem uchwalającym Zakładu i ustala ogólne zasady działalności Zakładu.

(2) Do zakresu działania Rady należy:

- 1) uchwalanie wniosków, dotyczących zmian statutu Zakładu,

- 2) uchwalanie rocznych preliminarzy budżetowych,
- 3) uchwalanie sprawozdań rocznych, zamknięć rachunkowych i bilansów ubezpieczeniowo-technicznych,
- 4) przedstawianie Ministrowi Skarbu wniosków w sprawach powoływania, odwoływania i pociągania do odpowiedzialności członków Dyrekcji,
- 5) rozpatrywanie sprawozdań Dyrekcji,
- 6) rozpatrywanie kwartalnych planów finansowych,
- 7) decydowanie w sprawach, przekazanych przez Dyrekcję i Komisję Rewizyjną,
- 8) uchwalanie regulaminów, przewidzianych w statucie niniejszym,
- 9) decydowanie w sprawach majątkowych, w szczególności w sprawach:
  - a) lokaty funduszy,
  - b) nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości,
  - c) zaciągania pożyczek,
  - d) dokonywania inwestycji, przekraczających wartość 10.000 zł,
- 10) uchwalanie ogólnych wytycznych dla Dyrekcji,
- 11) decydowanie w sprawach współdziałania Zakładu w akcji, zmierzającej do utrzymania lub przywrócenia zdolności zarobkowej uczestnikom Zakładu.

(3) Rada może na podstawie każdorazowych uchwał przekazać ostateczne załatwienie niektórych spraw Dyrektorowi Naczelnemu.

(4) Uchwały Rady w sprawach, wymienionych w ust. (2) p. 1, 2, 3, 8 (tylko w zakresie regulaminu Rady, przewidzianego w § 9 ust. (6)) i 9 wymagają zatwierdzenia przez władzę nadzorczą.

§ 8.

Rada Zakładu składa się z Prezesa, jego zastępcy oraz najwyżej siedmiu członków, mianowanych przez Ministra Skarbu za zgodą Prezesa Rady Ministrów.

§ 9.

(1) Rada odbywa swe posiedzenia w miarę potrzeby, nie mniej jednak, aniżeli 6 razy w ciągu roku.

(2) Prezes ustala porządek obrad Rady, zwołuje jej posiedzenia i przewodniczy na nich.

(3) Rada musi być zwołana na żądanie władzy nadzorczej w terminie przez nią wyznaczonym, a na żądanie Komisji Rewizyjnej, Dyrektora Naczelnego lub ¼ części członków Rady najpóźniej na czternaście dni od dnia otrzymania wniosku, z obowiązkiem umieszczenia na porządku obrad spraw, wymienionych w żądaniu.

(4) Zwołanie każdego posiedzenia zwyczajnego Rady powinno nastąpić co najmniej na trzy dni, każdego zaś posiedzenia nadzwyczajnego co najmniej na jeden dzień przed jego odbyciem przez zawiadomienie wszystkich członków.

(5) Zawiadomienia o posiedzeniach Rady powinny być przesyłane równocześnie władzy nadzorczej, Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej i Dyrektorowi Naczelnemu.

(6) Regulamin, uchwalony przez Radę a zatwierdzony przez władzę nadzorczą, określa szczegółowo sposób prowadzenia obrad oraz prawa i obowiązki członków, w szczególności warunki zgłasza-

nia i wprowadzania do porządku obrad wniosków członków.

§ 10.

(1) W posiedzeniach Rady mogą brać udział przedstawiciele władzy nadzorczej, którzy mają prawo przemawiać poza kolejnością mówców.

(2) W posiedzeniach Rady biorą udział z głosem doradczym: delegat Komisji Rewizyjnej, Dyrektor Naczelny i wyznaczeni przez Dyrektora Naczelnego za zgodą Prezesa Rady członkowie Dyrekcji lub pracownicy Zakładu.

§ 11.

(1) Do ważności uchwał konieczna jest obecność przynajmniej połowy członków Rady, w tem Prezesa lub jego zastępcy.

(2) Uchwały zapadają większością głosów obecnych. W razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 12.

(1) Prezes Rady czuwa nad całokształtem działalnością Zakładu, w szczególności nad wykonywaniem uchwał organów Zakładu i zarządzeń władzy nadzorczej. Prezesowi Rady służy prawo żądania od Dyrektora Naczelnego wyjaśnień oraz przedstawiania akt, dokumentów i ksiąg, prawo obecności przy rewizjach, przeprowadzanych przez władzę nadzorczą lub Komisję Rewizyjną Zakładu, oraz prawo zwracania się do Komisji Rewizyjnej o przeprowadzenie rewizji ksiąg i kasy Zakładu.

(2) Jeżeli uchwała Rady lub Komisji Rewizyjnej sprzeciwia się przepisom prawnym, postanowieniom statutu Zakładu lub zarządzeniom władzy nadzorczej, Prezes Rady jest obowiązany wnieść sprzeciw do Ministra Skarbu w terminie pięciodniowym; sprzeciw wstrzymuje wykonanie uchwały do czasu rozstrzygnięcia przez Ministra Skarbu.

(3) Jeżeli Dyrektor Naczelny lub pełniący jego czynności członek Dyrekcji oświadczy na posiedzeniu Rady, że wykonanie uchwały zagrażałoby stanowi majątkowemu Zakładu, Prezes Rady jest obowiązany zawiadomić o tem w ciągu pięciu dni Ministra Skarbu, jeżeli nie znajdą zastosowania przepisy ustępu poprzedzającego.

(4) Uprawnienia i obowiązki Prezesa Rady przechodzą na jego zastępcę w zakresie czynności powierzonych mu przez Prezesa.

B. Dyrekcja Zakładu.

§ 13.

Organem wykonawczym Zakładu jest Dyrekcja. Na czele Dyrekcji stoi Dyrektor Naczelny. W skład Dyrekcji wchodzi ponadto Dyrektor Administracyjny i Dyrektor Techniczny (Matematyk Zakładu). Członkowie Dyrekcji są powoływani i odwoływani przez Ministra Skarbu na wniosek Rady.

§ 14.

(1) Dyrektor Naczelny jest zwierzchnikiem członków Dyrekcji oraz pracowników Zakładu, kieruje załatwianiem wszystkich spraw bieżących, niezastrzeżonych innym organom Zakładu oraz kieruje działalnością Zakładu z zastrzeżeniem kompetencji Rady.

(2) Do zadań Dyrektora Naczelnego należy w szczególności:

- 1) wykonywanie ustawowych i statutowych zadań Zakładu zgodnie z uchwałami Rady,
- 2) układanie rocznego preliminarza budżetowego,
- 3) wykonywanie budżetu,
- 4) opracowywanie sprawozdań rocznych i zamknięć rachunkowych oraz przedstawianie ich Radzie najpóźniej do końca czerwca każdego roku,
- 5) wydawanie instrukcji, normujących organizację biura Zakładu, podział pracy i tok czynności,
- 6) decydowanie w sprawach, należących do zakresu działania Zakładu, a niezastrzeżonych kompetencji innych jego organów,
- 7) dokonywanie inwestycji, nieprzekraczających wartości 10.000 zł,
- 8) przygotowywanie materiałów do spraw, objętych porządkiem obrad Rady, oraz referowanie na posiedzeniach Rady spraw, do których nie został wyznaczony inny referent,
- 9) opracowywanie kwartalnych planów finansowych,
- 10) składanie Radzie sprawozdań,
- 11) przyjmowanie, zawieszanie w czynnościach, zwalnianie i posuwanie na wyższe stanowiska pracowników Zakładu, stosownie do postanowień przepisów służbowych,
- 12) zawieszanie w czynnościach członków Dyrekcji za zgodą Prezesa Rady, z obowiązkiem niezwłocznego zawiadomienia Ministra Skarbu,
- 13) przedstawianie na posiedzeniach Rady opinii w sprawach załatwianych przez Radę.

(3) Decyzje Dyrektora Naczelnego w sprawach wymienionych w ust. 2) p. 2, 4, 7, 9, 10 i 11 zapadają po ich rozważeniu na posiedzeniach Dyrekcji.

§ 15.

(1) Dyrektora Naczelnego zastępuje jeden z członków Dyrekcji, wyznaczony przez Radę na wniosek Dyrektora Naczelnego.

(2) Zakres kompetencji, przekazanych przez Dyrektora Naczelnego członkom Dyrekcji, ustali regulamin wewnętrzny, uchwalony przez Radę.

§ 16.

(1) Dyrektor Techniczny czuwa nad równowagą ubezpieczeniowo-techniczną Zakładu oraz jest odpowiedzialny za stwierdzanie we właściwym czasie, czy rzeczywisty przebieg ubezpieczenia odpowiada założeniom, przyjętym za podstawę do ustalenia wysokości świadczeń i składek.

(2) Dyrektor Techniczny jest zależny od Dyrektora Naczelnego tylko personalnie, natomiast w wydawaniu swych orzeczeń ubezpieczeniowo-technicznych zachowuje pełną samodzielność.

§ 17.

(1) Członkowie Dyrekcji powinni posiadać następujące warunki:

- 1) obywatelstwo polskie,
- 2) nieskazitelną przeszłość,
- 3) ukończone studia wyższe,
- 4) odpowiednie przygotowanie praktyczne, a mianowicie:

- a) Dyrektor Naczelnny powinien posiadać pięcioletnią praktykę administracyjną w zakresie zaopatrzeń emerytalnych lub ubezpieczeń społecznych, przyczem co najmniej dwuletnią na stanowiskach kierowniczych,
- b) Dyrektor Administracyjny powinien posiadać trzyletnią praktykę administracyjną w zakresie zaopatrzeń emerytalnych lub ubezpieczeń społecznych lub sześcioletnią w innym zakresie, przyczem w obu przypadkach — co najmniej dwuletnią na stanowiskach kierowniczych,
- c) Dyrektor Techniczny — co najmniej pięcioletnią praktykę w zakresie ubezpieczeniowo-matematycznym, przyczem przynajmniej trzyletnią w instytucjach ubezpieczeniowych.

(2) W okresie pierwszych dziesięciu lat funkcjonowania Zakładu Minister Skarbu może zwolnić od warunków, wymienionych w ust. (1) p. 4.

C. Komisja Rewizyjna.

§ 18.

Komisja Rewizyjna kontroluje czynności Zakładu oraz dokonywa rewizyj ksiąg, dokumentów i zasobów kasowych.

§ 19.

Komisja Rewizyjna składa się z przewodniczącego, jego zastępcy oraz z trzech członków, mianowanych przez Ministra Skarbu.

§ 20.

(1) Posiedzenia Komisji Rewizyjnej zwołuje przewodniczący Komisji lub jego zastępca.

(2) Komisja Rewizyjna zbiera się przynajmniej 6 razy w ciągu roku, przyczem obowiązkowo co najmniej jeden raz przed posiedzeniem Rady, na którym ma być uchwalone roczne zamknięcie rachunkowe, celem rozpatrzenia tego zamknięcia.

(3) Komisja Rewizyjna jest ponadto uprawniona na zasadzie swej decyzji lub postanowienia swego przewodniczącego do przeprowadzenia rewizji ksiąg i kasy oraz zbadania stanu gospodarki Zakładu.

(4) Komisja Rewizyjna musi być zwołana na żądanie władzy nadzorczej w terminie przez nią oznaczonym, na żądanie zaś Prezesa Rady, Dyrektora Naczelnego lub dwóch członków Komisji — w ciągu dni 7.

(5) Posiedzenie Komisji, na którym ma być zbadane roczne zamknięcie rachunkowe, powinno być zwołane co najmniej na 14 dni przed posiedzeniem, z równoczesnym przesłaniem sprawozdań z wykonania budżetu i zamknięć rachunkowych.

§ 21.

(1) Komisja zdolna jest do powzięcia uchwał w obecności połowy członków, w tem przewodniczącego lub jego zastępcy.

(2) Uchwały Komisji Rewizyjnej zapadają większością głosów obecnych, w razie zaś równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 22.

(1) Komisja Rewizyjna może wzywać na swe posiedzenia członków Dyrekcji i pracowników Zakładu oraz żądać od nich szczegółowych wyjaśnień.

(2) Komisja Rewizyjna wybiera ze swego grona delegata, któremu służy prawo udziału w posiedzeniach Rady z prawem zabierania głosu, jednakże bez prawa zgłaszania wniosków i głosowania.

§ 23.

(1) Komisja Rewizyjna może przedstawiać władzy nadzorczej swoje opinie o uchwałach Rady i działalności Zakładu. Opinie te nie wstrzymują wykonania uchwał Rady.

(2) W przypadkach, kiedy Komisja Rewizyjna poweźmie przekonanie, że funkcjonowanie poszczególnych działów Zakładu lub poszczególne zarządzenia organów Zakładu mogą spowodować dla niego straty, może poddać swe zastrzeżenia pod rozważenie Rady lub Dyrekcji.

D. Przepisy wspólne.

§ 24.

Członkowie organów Zakładu przy wykonywaniu obowiązków urzędowych są zrównani z funkcjonariuszami państwowymi tak co do ochrony prawnej, jak i co do odpowiedzialności sądowo-karnej.

§ 25.

(1) Od udziału w posiedzeniach organów Zakładu wyłączeni są szczególnie członkowie, gdy mają być rozstrzygane sprawy, w których interesowany jest sam członek organu lub osoba, pozostająca z nim w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii wstępnej lub zstępnej, albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do czwartego stopnia włącznie, bądź wreszcie w stosunku przysposabiającego, opiekuna lub wychowawcy, albo przysposobionego, pupila lub wychowanka.

(2) O wyłączeniu decyduje przewodniczący organu, od którego decyzji służy odwołanie do Ministra Skarbu.

§ 26.

Członkowie organów Zakładu obowiązani są do zachowania w tajemnicy wiadomości o chorobach i ułomnościach oraz o przyczynach chorób i ułomności, o których powzięli wiadomość przy wykonywaniu czynności urzędowych.

§ 27.

(1) Z przebiegu każdego posiedzenia organu Zakładu spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący posiedzenia i protokółant. Odpis protokołu posiedzenia powinien być w ciągu dni 14 po odbyciu posiedzenia przedstawiony władzy nadzorczej i rozesłany członkom organu, którego posiedzenia dotyczy.

(2) Odpisy protokółów posiedzeń Rady powinny być ponadto przesyłane do wiadomości Dyrektorowi Naczelnemu oraz przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej, odpisy zaś protokółów posiedzeń Komisji Rewizyjnej — do wiadomości Prezesowi Rady oraz Dyrektorowi Naczelnemu.

§ 28.

Członek Rady lub Komisji Rewizyjnej Zakładu traci mandat w razie odwołania go przez władzę, która go mianowała.

§ 29.

(1) Władza obowiązana jest odwołać członka Rady lub Komisji Rewizyjnej z urzędu lub na wniosek Przewodniczącego Rady lub Komisji Rewizyjnej:

- 1) o ile zostanie skazany na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych (art. 47 kodeksu karnego z 1932 r.),
- 2) o ile wskutek postanowienia sądowego zostanie ograniczony w prawie rozporządzania swoim majątkiem,
- 3) w razie nadużycia swego stanowiska dla celów osobistych,
- 4) w razie rozmyślnego działania na niekorzyść Zakładu,
- 5) w przypadku uchybienia postanowieniom § 26 i 31.

(2) W przypadku wszczęcia przeciwko członkowi Rady lub Komisji Rewizyjnej dochodzenia dyscyplinarnego, Minister Skarbu może zawiesić go w pełnieniu obowiązków w Zakładzie, a obowiązany jest to uczynić w przypadku wszczęcia przeciwko członkowi Rady lub Komisji Rewizyjnej dochodzenia karno-sądowego o przestępstwo, za które może być wyznaczona kara dodatkowa z art. 47 kodeksu karnego z 1932 r.

§ 30.

Członkowie Rady, Komisji Rewizyjnej i Dyrekcji Zakładu obowiązani są uczestniczyć we wszystkich posiedzeniach organu, w którego skład wchodzi, a w razie przeszkody usprawiedliwić nieobecność.

§ 31.

Członkowie Rady i Komisji Rewizyjnej Zakładu nie mogą w czasie trwania mandatu podejmować się dla Zakładu żadnych płatnych czynności, ani zawierać z nim umowy o najem usług, dostawy, wykonanie robót i t. p. albo też występować w stosunku do niego w charakterze przedstawicieli lub pełnomocników osób trzecich.

§ 32.

(1) Członkowie Rady za udział w posiedzeniach otrzymują wynagrodzenie w wysokości 25 złotych za każde posiedzenie.

(2) Prezes Rady, jego zastępca oraz przewodniczący i członkowie Komisji Rewizyjnej otrzymują stałe wynagrodzenie, którego wysokość ustala Minister Skarbu.

Rozdział IV.

Pisma i publikacje.

§ 33.

(1) Wszelkie pisma Zakładu podpisuje Dyrektor Naczelny lub upoważniony przez niego członek Dyrekcji, wyjąwszy pisma, wymienione w ust. (3) i (4).

(2) Prezes Rady lub jego zastępca podpisuje wraz z Dyrektorem Naczelnym lub jednym z Dyrektorów:

- 1) wszelkie przedstawienia do władzy nadzorczej, wymagające zatwierdzenia z jej strony,
- 2) akty prawne w sprawach majątkowych, w szczególności w sprawach dokonywania inwestycji,

przekraczających 10.000 zł, lokat funduszków, nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości oraz zaciągania pożyczek,

3) regulaminy wewnętrzne, określające zakres działania członków Dyrekcji, oraz ogólne wytyczne dla Dyrekcji.

(3) Prezes Rady podpisuje sam pisma:

- 1) zwołujące posiedzenia Rady,
- 2) w sprawach, dotyczących Dyrektora Naczelnego Zakładu,
- 3) zawiadamiające władze o uchwałach, powziętych przez Radę.

(4) Pisma Komisji Rewizyjnej podpisuje przewodniczący Komisji z jednym członkiem tej Komisji, z wyjątkiem pism, zwołujących posiedzenia Komisji Rewizyjnej, które podpisuje sam przewodniczący.

§ 34.

(1) Członkowie Dyrekcji Zakładu w zakresie powierzonych im przez Dyrektora Naczelnego samodzielnych funkcji kierowniczych oraz pracownicy Zakładu w zakresie czynności, przekazanych im przez Dyrektora Naczelnego z prawem decyzji, mają prawo samodzielnego podpisywania pism i aktów.

(2) Poszczególni pracownicy Zakładu, upoważnieni przez Dyrektora Naczelnego, mogą podpisywać pisma o charakterze informacyjnym.

§ 35.

(1) Nakazy wypłaty do kasy, potwierdzenia odbioru pieniędzy oraz czeków Pocztowej Kasy Oszczędności i bankowe będą podpisywane przez dwie osoby upoważnione przez Dyrektora Naczelnego z tem zastrzeżeniem, że podpis Dyrektora Naczelnego lub jednego z upoważnionych członków Dyrekcji jest konieczny na wszystkich czekach i nakazach wypłaty, przekraczających kwotę 10.000 zł.

(2) Szczegółowy sposób wykonania tego przepisu wskaże regulamin, uchwalony przez Radę.

§ 36.

Sprawozdania roczne Zakładu, zamknięcia rachunkowe i bilanse ubezpieczeniowo-techniczne powinny być drukowane; zamknięcia rachunkowe roczne powinny być ogłaszane w „Monitorze Polskim”.

CZĘŚĆ II.

Postępowanie przy przyznawaniu, wymiarze i wypłacaniu świadczeń emerytalnych.

§ 37.

Przyznawanie i wymiar świadczeń emerytalnych następuje na zasadach, zawartych w ustawie emerytalnej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1934 r. o zaopatrzeniu emerytalnem prowizorycznych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 64).

§ 38.

O ile statut niniejszy lub właściwe przepisy emerytalne nie stanowią inaczej, przy rozpoznawaniu spraw emerytalnych, wynikających z uczestnictwa w Zakładzie, stosuje się odpowiednio rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca

1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

§ 39.

(1) W ciągu dwóch tygodni po zamianowaniu funkcjonariusza państwowego lub zawodowego wojskowego, władza, prowadząca jego akta osobowe, powinna zgłosić go do Zakładu, przesyłając Zakładowi również akta osobowe celem wydania przez Zakład orzeczenia, ustalającego jakie okresy, poprzedzające uczestnictwo w Zakładzie, mogą być dane mu funkcjonariuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu zaliczone do wysługi emerytalnej, w jakim stosunku i na jakich warunkach. Zgłoszenie powinno zawierać imię i nazwisko zgłaszanego, datę i miejsce jego urodzenia, datę nominacji, grupę uposażenia, charakter służbowy tudzież wzmiankę o tem, czy zgłaszany posiada jakiekolwiek okresy, poprzedzające nominację, a zaliczalne do emerytury. Jeżeli funkcjonariusz państwowy lub zawodowy wojskowy posiada współmałżonka, dzieci lub pasierbów, zgłoszenie powinno nadto obejmować datę ślubu oraz imiona i daty urodzenia tych członków rodziny.

(2) W ciągu dwóch tygodni od daty zamianowania funkcjonariusza państwowego lub zawodowego wojskowego obowiązany jest przesłać Zakładowi za pośrednictwem swej władzy służbowej deklarację, zawierającą dokładne wyszczególnienie okresów, poprzedzających uczestnictwo w Zakładzie, których zaliczenia do emerytury żąda. Orzeczenie Zakładu zostaje wydane z uwzględnieniem postanowień § 47 ust. (3) i jest zaskarżalne w trybie § 43 ust. (2).

(3) Rozwiązując stosunek służbowy funkcjonariusza państwowego lub zawodowego wojskowego, podlegającego postanowieniom statutu niniejszego, właściwa władza powinna przekazać akta osobowe Zakładowi celem wydania orzeczenia, czy uczestnikowi Zakładu służą uprawnienia emerytalne i jakie mianowicie, jako też celem ewentualnego wymierzenia przez Zakład świadczeń emerytalnych.

(4) Analogiczne postępowanie stosuje się w przypadku śmierci uczestnika Zakładu, o ile pozostały po nim osoby, uprawnione do otrzymywania świadczeń emerytalnych.

(5) Postępowanie, przewidziane w ust. (3) i (4), powinno być wszczęte również na wniosek osoby, ubiegającej się o świadczenia, jeżeli nie zostało z jakichkolwiek przyczyn wszczęte z urzędu.

§ 40.

(1) Władza może dokonać czynności, przewidzianych w § 39 ust. (3), również przed rozwiązaniem z funkcjonariuszem państwowym lub zawodowym wojskowym stosunku służbowego celem stwierdzenia, czy nabył on prawa emerytalne i w jakim rozmiarze.

(2) Ustalenia w sprawie uprawnień emerytalnych uczestnika Zakładu są przeznaczone w tym przypadku tylko dla zapytującej władzy i nie są podawane do wiadomości stron, którym nie służy przeciwko nim żaden środek odwoławczy.

§ 41.

Uczestnik Zakładu obowiązany jest niezwłocznie zawiadamiać swą władzę służbową o wszelkich zmianach, dotyczących okoliczności, które obejmuje

zgłoszenie (§ 39 ust. (1)). Władza służbowa uczestnika Zakładu zawiadamia Zakład o wiadomych jej zmianach, dotyczących tych okoliczności, w ciągu pierwszych 10 dni następnego miesiąca.

§ 42.

(1) Władze, prowadzące akta osobowe lub listy płacy funkcjonariuszów państwowych, będących uczestnikami Zakładu, są obowiązane zezwolić upoważnionym pracownikom Zakładu na przeglądanie tych akt oraz dokumentów.

(2) Władze, prowadzące akta osobowe uczestników Zakładu, obowiązane są przysyłać Zakładowi na jego żądanie te akta oraz dokumenty, dotyczące uczestników Zakładu.

§ 43.

(1) Świadczenia emerytalne (emerytury, pensje wdowie i sieroce, odprawy, pośmiertne po zmarłych emerytach, zwrot kosztów przesiedlenia) oraz zaliczki przyznaje i wymierza Zakład.

(2) Od orzeczenia Zakładu, ustalającego istnienie lub nieistnienie uprawnień, wynikających z uczestnictwa w Zakładzie, lub też ustalającego rodzaj i wysokość tych uprawnień służy osobie interesowanej prawo odwołania do Ministra Skarbu w terminie dni trzydziestu od dnia doręczenia orzeczenia. Minister Skarbu rozstrzyga ostatecznie w administracyjnym toku instancyj.

§ 44.

W przypadkach, w których przyznanie lub podwyższenie emerytury albo też doliczenie do wysługi emerytalnej pewnego okresu zgodnie z właściwymi przepisami emerytalnymi wyłącznie lub między innymi warunkami uzależnione jest od uznania Prezydenta Rzeczypospolitej lub władz naczelnych, orzekać mogą tylko te władze.

§ 45.

Wszystkie podania i oświadczenia stron, dotyczące świadczeń emerytalnych (§ 43 ust. (1)), oraz wszelkie zawiadomienia o okolicznościach, mających wpływ na prawo do otrzymywanej emerytury lub na jej wysokość, należy wносить do Zakładu.

§ 46.

Orzeczenie w sprawie przyznania (dekret emerytalny) lub odmowy przyznania uposażenia emerytalnego powinno być doręczone odbiorcy za pokwitowaniem, które dołącza się do akt osobowych.

§ 47.

(1) Jeżeli uczestnik Zakładu, z którym rozwiązano stosunek służbowy, nie nabył prawa do emerytury, Zakład wydaje odpowiednie orzeczenie. Orzeczenie to między innymi powinno zawierać wymienienie ustalonych okoliczności faktycznych, stwierdzających brak warunków, wymaganych do nabycia prawa do emerytury, oraz przytoczenie przepisów prawnych, którym interesowany nie czyni zadość.

(2) Jeżeli przyczyną odmowy przyznania emerytury jest brak wymaganej ilości lat służby, orzeczenie powinno zawierać dokładne wyszczególnienie wszystkich okresów służby interesowanego

i wskazanie powodów niewystarczalności lub niezaliczalności poszczególnych okresów.

(3) Jeżeli w aktach osobowych interesowanego są wzmianki o odbyciu pewnych okresów służby, zaliczalnych do wysługi emerytalnej, lecz należycie nieudowodnionych, a od zaliczenia tych okresów zależy jest przyznanie emerytury, wydanie orzeczenia, odmawiającego przyznania tej emerytury, powinno nastąpić po uprzednim wezwaniu interesowanego do przedstawienia wymaganych dowodów i po bezskutecznym upływie wyznaczonego w tym celu terminu, który nie może być krótszy niż 60 dni.

§ 48.

(1) Dekret emerytalny powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko uczestnika Zakładu z podaniem tytułu oraz grupy uposażenia, do której należał ostatnio w czynnej służbie, lub stopnia i zaznaczeniem „w stanie spoczynku” lub „były”;
- 2) datę orzeczenia oraz datę, od której została przyznana emerytura,
- 3) wskazanie prawnej podstawy przyznania emerytury,
- 4) dokładne wyszczególnienie wszystkich okresów służby i pracy, zaliczonych do wysługi emerytalnej, ze wskazaniem stosunku, w jakim zaliczenie nastąpiło, oraz dokładne obliczenie wysokości emerytury,
- 5) dokładne wyszczególnienie wszystkich okresów służby i pracy, niezaliczonych do wysługi emerytalnej, ze wskazaniem powodów niezaliczenia,
- 6) oznaczenie sposobu przekazywania przyznanej emerytury,
- 7) pouczenie o obowiązku zawiadamiania Zakładu o wszelkich zmianach, mających wpływ na prawo do otrzymywania emerytury lub na jej wysokość, oraz pouczenie o środku odwoławczym od danego orzeczenia, a mianowicie: wskazanie władzy, do której odwołanie powinno być wniesione i władzy, w której powinno być złożone oraz terminu, w jakim wniesienie odwołania może nastąpić,
- 8) podpis Dyrektora Naczelnego lub upoważnionego przez niego członka Dyrekcji (§ 33 ust. (1)).

(2) Brak pouczenia o obowiązku zawiadamiania władzy o wszelkich zmianach, mających wpływ na prawo do otrzymywania uposażenia emerytalnego lub na jego wysokość, nie wpływa na odpowiedzialność interesowanych osób z tytułu podstępnego uzyskania wyższego wymiaru emerytury.

§ 49.

Postanowienia § 46 — 48 stosuje się odpowiednio do wdów i sierot, przyczem jeżeli emeryt zmarł po uprawomocnieniu się wymiaru emerytury, w dekrecie emerytalnym nie wyszczególnia się okresów służby i pracy, niezaliczonych do wysługi emerytalnej zmarłego emeryta.

§ 50.

(1) W imieniu osób niezdolnych do działań prawnych wszystkie podania i oświadczenia składają prawni zastępcy tych osób.

(2) Do podań i oświadczeń, składanych przez prawnych zastępców, oprócz innych wymaganych

dowodów powinny być dołączone należyte uwierzytelnione odpisy dokumentów, stwierdzających ustanowienie zastępstwa, o ile nie wynika ono z samego prawa. W tym ostatnim przypadku istnienie prawnego zastępstwa powinno być stwierdzone świadectwami urodzenia, małżeństwa lub śmierci.

(3) Wszelkie pisma, przeznaczone dla osób niezdolnych do działań prawnych, doręcza się ich prawnym zastępcom.

§ 51.

Świadczenia wypłaca się osobie uprawnionej. Jeżeli osoba uprawniona jest niezdolna do otrzymywania świadczeń, świadczenia te wypłaca się jej prawnemu zastępcy.

CZĘŚĆ III.

Nadzór państwowy.

§ 52.

Władzę nadzorczą nad działalnością Zakładu sprawuje Minister Skarbu.

§ 53.

Do Ministra Skarbu należy w szczególności:

- 1) czuwanie nad przestrzeganiem przez Zakład przepisów ustaw, rozporządzeń, statutów i regulaminów,
- 2) zatwierdzanie regulaminu Rady Zakładu i zmian tego regulaminu,
- 3) unieważnianie lub zawieszanie z własnej inicjatywy uchwał organów Zakładu, jeżeli uchwały te sprzeczają się przepisom prawnym, statutom, regulaminom lub też są sprzeczne z celami Zakładu, albo są szkodliwe dla jego stanu majątkowego lub dla interesu publicznego,
- 4) decydowanie w sprawach, zastrzeżonych osobnymi przepisami, i w sprawach, które zastrzeże do swej aprobaty na mocy oddzielnych zarządzeń.

§ 54.

Obowiązkowemu zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu, oprócz wymienionych w § 7 ust. (4), podlegają uchwały i decyzje organów Zakładu w następujących sprawach majątkowych:

- 1) dokonywania w razie konieczności wydatków przed zatwierdzeniem budżetu,
- 2) ustalania zasad i sposobu pokrywania kosztów wykonywania przez władze i instytucje poszczególnych czynności dla Zakładu.

§ 55.

(1) Preliminarz budżetowy Zakładu powinien być przedstawiany władzy nadzorczej najpóźniej do dnia 31 grudnia każdego roku kalendarzowego.

(2) Do czasu zatwierdzenia preliminarza budżetowego przez władzę nadzorczą Zakład może, z zastrzeżeniem postanowień § 54 p. 1, dokonywać wydatków miesięcznych w wysokości jednej dwunastej części budżetu z roku ubiegłego, przyczem jednak Zakład nie może dokonywać bez specjalnego zezwolenia władzy nadzorczej nowych inwestycji.

(3) W razie odmowy władzy nadzorczej zatwierdzenia preliminarza budżetowego w całości Zakład powinien przedstawić nowy preliminarz w ciągu 6 tygodni od dnia odmowy, w razie zaś odmowy zatwierdzenia części preliminarza i wezwania ze strony władzy nadzorczej do wprowadzenia zmian do

tego preliminarza — Zakład powinien przedstawić w tymże terminie nowe odpowiednie części preliminarza. Władza nadzorcza ustala z urzędu budżet, jeżeli uzna, że ponownie przedstawiony preliminarz lub zmiany, dotyczące niezatwierdzonej części pierwotnego preliminarza, nie mogą być zatwierdzone.

§ 56.

Przeciwko wszelkim zarządzeniom i uchwałom organów Zakładu może być wniesione zażalenie do władzy nadzorczej, jeżeli statut niniejszy nie stanowi inaczej.

CZĘŚĆ IV.

Pomoc władz, instytucyj, przedsiębiorstw i zakładów państwowych i samorządowych oraz instytucyj ubezpieczeń społecznych.

§ 57.

(1) Władze i urzędy państwowe oraz samorządowe, instytucje ubezpieczeń społecznych i zaopatrzeń emerytalnych, tudzież instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe oraz komunalne powinny współdziałać z Zakładem przy wykonywaniu powierzonych mu czynności.

(2) Władze, urzędy i instytucje, wymienione w ust. (1), są obowiązane na żądanie Zakładu lub jego funkcjonariuszów, tudzież władz, urzędów i instytucyj, działających z jego ramienia na zasadzie postanowień ust. (1), udzielać wszelkich pisemnych i ustnych wyjaśnień co do okoliczności, mających znaczenie dla wykonania postanowień statutu niniejszego.

§ 58.

Zakład ma prawo bezpośredniego porozumiewania się ze wszystkimi władzami, urzędami, instytucjami, przedsiębiorstwami i zakładami państwowymi, samorządowymi i ubezpieczeniowymi, wymienionymi w paragrafie poprzedzającym.

§ 59.

Zakład może powierzać zastępcze wykonywanie pewnych funkcyj poszczególnym władzom, urzędom i instytucjom, wymienionym w § 57, na zasadzie upoważnienia, udzielonego przez Ministra Skarbu w porozumieniu z zainteresowanym ministrem. Przekazanie tych czynności związkom samorządowym może nastąpić jedynie za odpowiednim wynagrodzeniem.

CZĘŚĆ V.

Przepisy przejściowe.

§ 60.

(1) Na okres przejściowy, określony zarządzeniem Ministra Skarbu, powołany będzie narazie Dyrektor Naczelny, któremu służyć będą samodzielnie wszystkie prawa, przyznane w niniejszym statucie członkom Dyrekcji zbiorowo.

(2) Dalsi członkowie Dyrekcji mogą być powoływani w miarę potrzeby.

(3) Aż do chwili powołania któregośkolwiek z dalszych członków Dyrekcji, Dyrektora Naczelnego zastępuje pracownik Zakładu, wyznaczony przez Radę na wniosek Dyrektora Naczelnego i zatwierdzony przez władzę nadzorczą.

(4) Prawa Dyrektora Technicznego służyć będą w przypadku, wskazanym w ust. (1), jednemu

---

z pracowników Zakładu, posiadającym wykształcenie techniczno - ubezpieczeniowe i przygotowanie praktyczne, wyznaczonemu przez Radę na wniosek Dyrektora Naczelnego i zatwierdzonemu przez władzę nadzorczą.